

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

11 ноември 2020 година *

„Преюдициално запитване — Защита на потребителите — Директива (ЕС) 2015/2366 — Платежни услуги във вътрешния пазар — Член 4, точка 14 — Понятието „платежен инструмент“ — Персонализирани многофункционални банкови карти — Функцията за комуникация в близък обсег (NFC) — Член 52, точка 6, буква а) и член 54, параграф 1 — Информация, която следва да се предоставя на ползвателя — Изменения в условията на рамков договор — Мълчаливо приемане — Член 63, параграф 1, букви а) и б) — Права и задължения, свързани с платежните услуги — Дерогация за платежните инструменти с ниска стойност — Условия за прилагане — Платежен инструмент, който не може да бъде блокиран — Платежен инструмент, използван анонимно — Ограничаване на действието на съдебното решение във времето“

По дело C-287/19

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Oberster Gerichtshof (Върховен съд, Австрия) с акт от 25 януари 2019 г., постъпил в Съда на 5 април 2019 г., в рамките на производство по дело

DenizBank AG

срещу

Verein für Konsumenteninformation,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: J.-C. Bonichot, председател на състава, L. Bay Larsen, C. Toader, M. Safjan и N. Jääskinen (докладчик), съдии,

генерален адвокат: M. Campos Sánchez-Bordona,

секретар: M. Krausenböck, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 13 февруари 2020 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за DenizBank AG, от G. Ganzger и A. Egger, Rechtsanwälte,
- за Verein für Konsumenteninformation, от S. Langer, Rechtsanwalt,

* Език на производството: немски.

- за чешкото правителство, от М. Smolek, J. Vláčil и S. Šindelková, в качеството на представители,
- за португалското правителство, от L. Inez Fernandes, P. Barros da Costa, S. Jaulino и G. Fonseca, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от G. Braun, T. Scharf и H. Tserera-Lacombe, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 30 април 2020 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване е относно тълкуването на член 4, точка 14, на член 52, точка 6, буква а) във връзка с член 54, параграф 1 и на член 63, параграф 1, букви а) и б) от Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 година за платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2009/110/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО (ОВ L 337, 2015 г., стр. 35 и поправка в ОВ L 102, 2018 г., стр. 97).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор на DenizBank AG, дружество на австрийското право, с Verein für Konsumenteninformation (Сдружение за информиране на потребителите, Австрия, наричано по-нататък „VKI“) относно действителността на договорни клаузи, уреждащи използването на персонализирани многофункционални банкови карти, оборудвани за осъществяване на функцията за комуникация в близък обсег (*Near Field Communication*) (наричана по-нататък „функцията NFC“), по-широко известна като функция за „безконтактно плащане“.

Правна уредба

Директива 93/13/ЕИО

- 3 Член 2 от Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори (ОВ L 95, 1993 г., стр. 29; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 2, стр. 273) гласи:

„По смисъла на настоящата директива:

- а) „неравноправни клаузи“ означава договорните клаузи, определени в член 3;
- б) „потребител“ означава всяко физическо лице, което в качеството си на страна по договорите, предмет на настоящата директива, участва поради интереси, които са извън рамките на неговата търговска или професионална дейност.
- в) „продавач или доставчик“ означава всяко физическо или юридическо лице, което в качеството си на страна по договорите, предмет на настоящата директива, участва поради интереси, които са свързани със занятието, стопанската дейност или професията му, независимо дали в публичноправен или частноправен контекст“.

4 Член 3 от тази директива предвижда:

„1. В случаите, когато дадена договорна клауза не е индивидуално договорена, се счита за неравноправна, когато въпреки изискването за добросъвестност, тя създава в ущърб на потребителя значителна неравнопоставеност между правата и задълженията, произтичащи от договора.

[...]

3. Приложението съдържа примерен и неизчерпателен списък на клаузи, които се смятат за неравноправни“.

5 Съгласно член 6, параграф 1 от посочената директива:

„Държавите членки определят изискването, включените неравноправни клаузи в договори между потребители и продавачи или доставчици да не са обвързващи за потребителя, при условията на тяхното национално право, и че договорът продължава да действа за страните по останалите условия, когато може да се изпълнява и без неравноправните клаузи“.

6 Член 8 от същата директива предвижда, че „[д]ържавите членки могат да приемат или да запазят в сила по-строгите действащи разпоредби, които са в съответствие с Договора, в областта на настоящата директива, с цел да осигурят максимална степен на защита за потребителите“.

7 Приложението към Директива 93/13, което съдържа примерен и неизчерпателен списък на „[у]словията, посочени в член 3, параграф 3“ от нея, упоменава в точка 1, буква й) „условия[та], които имат за предмет или резултат даване право на продавача или доставчика да изменя едностранно условията по договора без основателна причина, ко[я]то е посочен[а] в самия договор“. Точка 2 от това приложение определя обхвата на точка й).

Директива (ЕС) 2015/2366

8 Директива (ЕС) 2015/2366 отменя Директива 2007/64/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 година относно платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 97/7/ЕО, 2002/65/ЕО, 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО и за отмяна на Директива 97/5/ЕО (ОВ L 319, 2007 г., стр. 1), считано от 13 януари 2018 г.

9 Съгласно съображения 6, 53—55, 63, 81, 91 и 96 от Директива 2015/2366:

„(6) [...] Следва да се гарантира, че [...] участници[те] на пазара работят при еднакви условия, което позволява новите средства на плащане да достигнат до по-широк пазар и осигурява високо ниво на защита на потребителите при използването на тези платежни услуги в целия Съюз. Това следва да доведе до ефикасност в платежната система като цяло и до по-голям избор и по-голяма прозрачност на платежните услуги, като същевременно се укрепи доверието на потребителите в хармонизирания пазар на плащанията.

[...]

(53) Потребителите и предприятията не се нуждаят от еднакво ниво на защита, тъй като не са в еднакво положение. Въпреки че е важно правата на потребителите да се гарантират посредством разпоредби, от които не е възможна дерогация с договор, разумно е предприятията и организациите да имат право да уговорят различни условия, когато тези условия не засягат потребителите. [...]

- (54) С настоящата директива следва да се определят задълженията на доставчиците на платежни услуги във връзка с предоставянето на информация на ползвателите на платежни услуги, които следва да получават в еднакво висока степен ясна информация за платежните услуги, за да могат да вземат добре информирани решения и да избират свободно в рамките на Съюза. [...]
- (55) Потребителите следва да бъдат защитени от нелоялни или подвеждащи практики в съответствие с Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета [от 11 май 2005 година относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, Директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 149, 2005 г., стр. 22; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 14, стр. 260)], както и с директиви [на Европейския парламент и на Съвета] 2000/31/ЕО [от 8 юни 2000 година за някои правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар (ОВ L 178, 2000 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 29, стр. 257)], 2002/65/ЕО [от 23 септември 2002 година относно дистанционна търговия на потребителски финансови услуги и за изменение на Директива 90/619/ЕИО на Съвета и на Директиви 97/7/ЕО и 98/27/ЕО (ОВ L 271, 2002 г., стр. 16; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 4, стр. 183)], 2008/48/ЕО [от 23 април 2008 година относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета (ОВ L 133, 2008 г., стр. 66)], 2011/83/ЕС [от 25 октомври 2011 година относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 304, 2011 г., стр. 64)] и 2014/92/ЕС [от 23 юли 2014 година относно съпоставимостта на таксите по платежните сметки, прехвърлянето на платежни сметки и достъпа до платежни сметки за основни операции (ОВ L 257, 2014 г. стр. 214)]. Разпоредбите на тези директиви продължават да се прилагат. Нужно е обаче да се поясни по-специално връзката между изискванията за предоставяне на информация преди сключването на договора, предвидени в настоящата директива и в Директива 2002/65/ЕО.

[...]

- (63) За да осигурят високо ниво на защита на потребителите, държавите членки следва да могат, в интерес на потребителя, да запазят или да въведат ограничения или забрани за едностранни изменения в условията на рамков договор, например ако няма оправдана причина за подобно изменение.

[...]

- (81) Платежните инструменти с ниска стойност следва да представляват евтина и лесна за използване алтернатива за стоки и услуги с ниска цена и не следва да бъдат обременени с прекомерни изисквания. [...] Въпреки облекчения режим ползвателите на платежни услуги следва да се ползват от подходяща защита, като се имат предвид ограничените рискове, произтичащи от тези платежни инструменти, особено по отношение на предплатените платежни инструменти.

[...]

- (91) Доставчиците на платежни услуги отговарят за мерките за сигурност. Необходимо е тези мерки да бъдат пропорционални на съответните рискове за сигурността. Доставчиците на платежни услуги следва да създадат мрежа за смекчаване на рисковете и да поддържат

ефективни процедури за управление на инциденти. [...] Освен това, за да бъдат сведени до минимум вредите за ползвателите, [...] е важно доставчиците на платежни услуги да бъдат задължени да докладват без неоснователно забавяне на компетентните органи значимите инциденти, свързани със сигурността. [...]

[...]

(96) Мерките за сигурност следва да са съвместими с нивото на риск, с което е свързана платежната услуга. За да се даде възможност за разработването на лесни за ползване и достъпни средства за плащания с ниско ниво на риск, например безконтактни плащания с ниска стойност на местата за продажба, независимо дали въз основа на мобилен телефон или не, в регулаторните технически стандарти следва да се конкретизират случаите на освобождаване от прилагането на изискванията за сигурност. [...]

10 Член 4 от тази директива, озаглавен „Определения“, има следния текст:

„За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

[...]

8) „платец“ означава физическо или юридическо лице, което е титуляр на платежна сметка и разрешава изпълнението на платежно нареждане по тази сметка или, когато липсва платежна сметка, физическо или юридическо лице, което дава платежно нареждане;

9) „получател“ означава физическо или юридическо лице, определено за краен получател на средствата, които са предмет на платежна операция;

10) „ползвател на платежни услуги“ означава физическо или юридическо лице, което се ползва от платежна услуга в качеството си на платец или на получател, или и в двете качества;

[...]

14) „платежен инструмент“ означава персонализирано(и) устройство(а) и/или набор от процедури, уговорени между ползвателя на платежни услуги и доставчика на платежни услуги и използвани с цел даване на платежно нареждане;

[...]

20) „потребител“ означава физическо лице, което при договори за платежни услуги, уредени с настоящата директива, извършва дейност, различна от неговото занятие, стопанска или професионална дейност;

21) „рамков договор“ означава договор за платежни услуги, с който се урежда бъдещото изпълнение на отделни или на поредица от платежни операции и който може да съдържа задължението и условията за откриване на платежна сметка;

[...]

29) „установяване на идентичността“ означава процедура, която позволява на доставчика на платежни услуги да провери самоличността на ползвателя на платежната услуга или валидността на използването на конкретен платежен инструмент, включително използването на персонализираните средства за сигурност на ползвателя;

30) „задълбочено установяване на идентичността на клиента“ означава установяване на идентичността чрез използването на два или повече елемента, категоризирани като знания (нещо, което само ползвателят знае), притежание (нещо, което само ползвателят притежава) и характерна особеност (нещо, което характеризира ползвателя), които са независими, така че нарушаването на един елемент не влияе на надеждността на останалите, а процедурата е разработена по начин, който защитава поверителността на данните за установяване на идентичността;

31) „персонализирани средства за сигурност“ означава персонализирани характеристики, предоставени от доставчика на платежни услуги на ползвател на платежни услуги за целите на установяване на идентичността;

[...]“.

11 Дял III от Директива 2015/2366, озаглавен „Прозрачност на условията и изискванията за предоставяне на информация относно платежните услуги“, съдържа глава 1, „Общи правила“, включваща членове 38—42 от същата директива.

12 Член 38 от посочената директива, озаглавен „Обхват“, предвижда в параграф 1:

„Настоящият дял се прилага за еднократни платежни операции, рамкови договори и платежни операции, предмет на тези договори. Страните могат да уговорят, че той не се прилага изцяло или отчасти, ако ползвателят на платежната услуга не е потребител“.

13 Член 42 от същата директива, озаглавен „Дерогация от изискванията за предоставяне на информация за платежни инструменти с ниска стойност и за електронни пари“, предвижда:

„1. За платежни инструменти, които според приложимия рамковия договор се използват единствено за отделни платежни операции, ненадвишаващи 30 EUR, или които имат лимит на плащанията от 150 EUR, или на които се съхраняват средства, които в нито един момент не надхвърлят 150 EUR, може да се уговори следното:

а) чрез дерогация от членове 51, 52 и 56, доставчикът на платежни услуги предоставя на платеца само информация за основните характеристики на платежната услуга, включително за начина, по който платежният инструмент може да се използва, за отговорността, за начислените такси и друга основна информация, необходима за вземането на информирано решение, както и указание къде са осигурени на разположение по леснодостъпен начин всяка друга информация и условия, посочени в член 52;

б) може да бъде уговорено, че чрез дерогация от член 54 от доставчика на платежни услуги няма да се изисква да предлага изменения в условията на рамковия договор по начина, предвиден в член 51, параграф 1;

[...]“.

14 В дял III от Директива 2015/2366 се съдържа глава 3, „Рамкови договори“, включваща членове 50—58 от Директивата.

15 Член 51 от последната, озаглавен „Предварителна обща информация“, предвижда в параграф 1:

„Държавите членки изискват от доставчика на платежни услуги, в разумен срок преди обвързването на ползвателя на платежни услуги с рамков договор или предложение, да му предостави на хартиен или друг траен носител информацията и условията, посочени в член 52.

Информацията и условията се дават под формата на разбираем текст и в ясен и достъпен формат на официалния език на държавата членка, в която се предлага платежната услуга, или на друг език, уговорен между страните“.

16 Член 52 от тази директива, озаглавен „Информация и условия“, гласи:

„Държавите членки гарантират, че на ползвателя на платежни услуги се предоставят следната информация и следните условия:

[...]

б) относно изменението и прекратяването на рамковия договор:

а) ако е уговорено — информация, че ползвателят на платежни услуги ще се счита за приел измененията в условията в съответствие с член 54, освен ако ползвателят на платежни услуги не е уведомил доставчика на платежни услуги, че не приема тези изменения преди датата, на която е предложено те да влязат в сила;

[...]“.

17 Член 54 от посочената директива, озаглавен „Изменения в условията на рамковия договор“, предвижда в параграф 1:

„Всички изменения в рамковия договор, както и информацията и условията, посочени в член 52, се предлагат от доставчика на платежни услуги по начина, определен в член 51, параграф 1 и не по-късно от два месеца преди датата, на която е предложено да влязат в сила. Ползвателят на платежни услуги може да приеме или да отхвърли измененията преди датата, на която е предложено да влязат в сила.

Където е приложимо, в съответствие с член 52, точка 6, буква а), доставчикът на платежни услуги информира ползвателя на платежни услуги, че се счита, че последният е приел тези изменения, освен ако не е уведомил доставчика на платежни услуги, че не ги приема преди датата, на която е предложено да влязат в сила. Доставчикът на платежни услуги уведомява също така ползвателя на платежни услуги, че ако ползвателят на платежни услуги отхвърли измененията, същият има правото да прекрати рамковия договор безплатно и по всяко време преди датата, на която измененията е трябвало да започнат да се прилагат“.

18 Дял IV от Директива 2015/2366, озаглавен „Права и задължения във връзка с предоставянето и използването на платежни услуги“, съдържа глава 1, „Общи разпоредби“, включваща членове 61—63 от тази директива.

19 Член 63 от тази директива, озаглавен „Дерогация за платежни инструменти с ниска стойност и електронни пари“, предвижда в параграф 1:

„За платежни инструменти, които според рамковия договор се използват единствено за отделни платежни операции, ненадвишаващи 30 EUR, или които имат лимит на плащанията от 150 EUR, или на които се съхраняват средства, които в нито един момент не надхвърлят 150 EUR, доставчиците на платежни услуги могат да уговорят с ползвателите на платежни услуги следното:

а) член 69, параграф 1, буква б), член 70, параграф 1, букви в) и г) и член 74, параграф 3 не се прилагат, ако платежният инструмент не може да бъде блокиран или не е възможно да се предотврати по-нататъшното му използване;

б) членове 72 и 73 и член 74, параграфи 1 и 3 не се прилагат, ако платежният инструмент се използва анонимно или доставчикът на платежни услуги не е в състояние да докаже по други причини, присъщи на платежния инструмент, че платежната операция е била разрешена;

[...]“.

20 В дял IV от Директива 2015/2366 се съдържа и глава 2, „Разрешаване на платежни операции“, включваща членове 64—77 от директивата.

21 Член 69 от тази директива, озаглавен „Задължения на ползвателя на платежни услуги по отношение на платежните инструменти и персонализираните средства за сигурност“, предвижда в параграф 1:

„Ползвателят на платежни услуги, който има право да използва определен платежен инструмент:

[...]

б) уведомява без неоснователно забавяне доставчика на платежни услуги или образуванието, посочено от последния, ако научи за загуба, кражба, присвояване или неразрешена употреба на платежния инструмент“.

22 Член 70 от тази директива, озаглавен „Задължения на доставчика на платежни услуги по отношение на платежните инструменти“, предвижда в параграф 1:

„Доставчикът на платежни услуги, който издава платежен инструмент:

[...]

в) гарантира, че винаги са налице подходящи способности, позволяващи на ползвателя на платежни услуги да извърши уведомлението по член 69, параграф 1, буква б) или да поиска деблокиране на платежния инструмент съгласно член 68, параграф 4; при поискване доставчикът на платежни услуги предоставя на ползвателя на платежни услуги в продължение на 18 месеца, считано от уведомлението, средства, с които последният да докаже, че е извършил такова уведомление;

г) предоставя на ползвателя на платежни услуги възможност да извърши безплатно уведомлението по член 69, параграф 1, буква б), като може да начислява само разходите за замяна, пряко свързани с платежния инструмент, ако изобщо има такива;

[...]“.

23 Член 72 от същата директива, озаглавен „Доказателства във връзка с установяването на идентичността и изпълнението на платежни операции“, предвижда:

„1. Държавите членки изискват, когато ползвател на платежни услуги отрича да е разрешавал изпълнена платежна операция или твърди, че платежната операция не е изпълнена точно, доставчикът на платежни услуги да докаже, че идентичността при платежната операция е била установена и че тя е била правилно регистрирана, осчетоводена, както и че не е била повлияна от техническа неизправност или друг пропуск в услугата, предоставена от доставчика на платежни услуги.

Ако платежната операция е иницирана чрез доставчик на услуги по инициране на плащане, доставчикът на услуги по инициране на плащане носи тежестта за доказване, че в рамките на неговото участие идентичността при платежната операция е била установена и че тя е била правилно регистрирана и не е била повлияна от техническа неизправност или друг пропуск, свързани с платежната услуга, за която той отговаря.

2. Когато ползвателят на платежни услуги отрича да е разрешавал изпълнена платежна операция, използването на платежен инструмент, регистрирано от доставчика на платежни услуги, включително от доставчика на услуги по инициране на плащане, когато е приложимо, само по себе си не е достатъчно за доказването, че платежната операция е била разрешена от платеца или че платецът е действал с цел измама, или че не е изпълнил умишлено поради груба небрежност едно или повече от задълженията по член 69. Доставчикът на платежни услуги, включително, когато е приложимо, доставчикът на услуги по инициране на плащане представя доказателства в подкрепа на доказването на измама или груба небрежност от страна на ползвателя на платежни услуги“.

24 Член 73 от Директива 2015/2366, озаглавен „Отговорност на доставчика на платежни услуги при неразрешени платежни операции“, гласи следното:

„1. Без да се засяга член 71, държавите членки гарантират, че в случай на неразрешена платежна операция доставчикът на платежни услуги на платеца възстановява на платеца сумата по неразрешената платежна операция незабавно и във всеки случай не по-късно от края на следващия работен ден, след като е забелязал или е бил уведомен за операцията, освен когато доставчикът на платежни услуги на платеца има разумни основания за подозрение за измама и съобщи писмено тези основания на съответния национален орган. Когато е приложимо, доставчикът на платежни услуги на платеца възстановява задължената платежна сметка в състоянието, в което би се намирала, ако не беше изпълнена неразрешената платежна операция. Това също така гарантира, че вальорът за заверяване на платежната сметка на платеца е не по-късно от датата, на която сумата е била дебитирана.

2. Когато платежната операция е иницирана чрез доставчик на услуги по инициране на плащане, доставчикът на платежни услуги, обслужващ сметката, възстановява незабавно и във всеки случай не по-късно от края на следващия работен ден, сумата по неразрешената платежна операция и когато е приложимо, възстановява задължената платежна сметка в състоянието, в което би се намирала, ако не беше изпълнена неразрешената платежна операция.

Ако доставчикът на услуги по инициране на плащане носи отговорност за неразрешената платежна операция, той незабавно, по искане на доставчика на платежни услуги, обслужващ сметката, обезщетява последния за претърпените щети или сумите, платени в резултат на възстановяването на средствата на платеца, включително сумата по неразрешената платежна операция. В съответствие с член 72, параграф 1 доставчикът на услуги по инициране на плащане носи тежестта за доказване, че в рамките на неговото участие идентичността при платежната операция е била установена и че тя е правилно регистрирана и не е била повлияна от техническа неизправност или друг пропуск, свързан с платежната услуга, за която той отговаря.

3. Може да бъде определено допълнително парично обезщетение в съответствие с правото, приложимо към договора, сключен между платеца и доставчика на платежни услуги, или договора, сключен между платеца и доставчика на услуги по инициране на плащане, ако е приложимо“.

25 Член 74 от тази директива, озаглавен „Отговорност на платеца за неразрешени платежни операции“, предвижда в параграфи 1 и 3:

„1. Чрез дерогация от член 73, платецът може да бъде задължен да понесе щетите, свързани с неразрешени платежни операции и произтичащи от използването на изгубен или откраднат платежен инструмент или от незаконното присвояване на платежен инструмент, в максимален размер до 50 EUR.

Първа алинея не се прилага, ако

- a) загубата, кражбата или незаконното присвояване на платежен инструмент не са могли да бъдат установени от платеца преди плащането, освен когато самият платец е действал с цел измама; или
- b) щетата е била причинена от действие или бездействие на служител, на представител или клон на доставчик на платежни услуги или на подизпълнител.

Платецът понася всички вреди, свързани с неразрешени платежни операции, ако самият платец ги е причинил с цел измама или вследствие на умишлено неизпълнение или неизпълнение поради груба небрежност на едно или повече от задълженията по член 69. В такива случаи не се прилага максималният размер, посочен в първа алинея.

Когато платецът не е действал с цел измама, нито е допуснал умишлено неизпълнение на задълженията си по член 69, държавите членки могат да ограничат отговорността по настоящия параграф, като отчетат по-специално естеството на персонализираните средства за сигурност и конкретните обстоятелства, при които е бил изгубен, откраднат или незаконно присвоен платежният инструмент.

[...]

3. Платецът не понася никакви финансови последици, произтичащи от използването на загубен, откраднат или незаконно присвоен платежен инструмент, след като е извършил уведомлението в съответствие с член 69, параграф 1, буква б), освен когато е действал с цел измама.

Ако доставчикът на платежни услуги не осигурява винаги подходящи начини за уведомяването за загубен, откраднат или незаконно присвоен платежен инструмент съгласно изискванията по член 70, параграф 1, буква в), платецът не носи отговорност за финансовите последици, произтичащи от използването на този платежен инструмент, освен когато е действал с цел измама“.

26 Включен в дял VI, „Заклучителни разпоредби“, от Директива 2015/2366, член 107 от нея, озаглавен „Пълна хармонизация“, предвижда:

„1. Без да се засягат член 2, член 8, параграф 3, член 32, член 38, параграф 2, член 42, параграф 2, член 55, параграф 6, член 57, параграф 3, член 58, параграф 3, член 61, параграфи 2 и 3, член 62, параграф 5, член 63, параграфи 2 и 3, член 74, параграф 1, четвърта алинея и член 86, държавите членки не запазват, нито въвеждат разпоредби, различни от предвидените в настоящата директива, когато тя съдържа хармонизирани разпоредби.

[...]

3. Държавите членки гарантират, че доставчиците на платежни услуги не се отклоняват във вреда на ползвателите на платежни услуги от разпоредбите на националното право, с които се транспонира настоящата директива, освен когато това е изрично предвидено в тях.

Доставчиците на платежни услуги могат обаче да решат да предоставят по-благоприятни условия на ползвателите на платежни услуги“.

Делегиран регламент (ЕС) 2018/389

27 Съгласно съображения 9 и 11 от Делегиран регламент (ЕС) 2018/389 на Комисията от 27 ноември 2017 година за допълнение на Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти за задълбоченото установяване на идентичността на клиента и общите и сигурни отворени стандарти на комуникация (ОВ L 69, 2018 г., стр. 23):

„(9) В съответствие с Директива (ЕС) 2015/2366 са определени освобождавания от принципа за задълбочено установяване на идентичността на клиента въз основа на нивото на риска, размера, периодичността и канала на плащане, използван за изпълнение на платежната операция.

[...]

(11) Освобождаванията за безконтактни плащания с ниска стойност на терминални устройства ПОС, които вземат предвид и максимален брой последователни операции или определен фиксирана максимална стойност на последователни операции, без да се прилага задълбочено установяване на идентичността на клиента, дават възможност за разработването на лесни за ползване платежни услуги с нисък риск и поради това следва да бъдат предвидени. [...]“.

28 Член 1 от Делегиран регламент 2018/389 е озаглавен „Предмет“ и гласи:

„В настоящия регламент се установяват изискванията, които трябва да бъдат изпълнени от доставчиците на платежни услуги за целите на прилагането на мерки за сигурност, даващи им възможност:

- а) да прилагат процедурата за задълбочено установяване на идентичността на клиента в съответствие с член 97 от Директива (ЕС) 2015/2366;
- б) да предоставят освобождаване от прилагането на изискванията за сигурност при задълбочено установяване на идентичността на клиента, при положение че са спазени определени ограничени условия, отчитащи нивото на риска, размера и периодичността на платежната операция, както и канала на плащане, използван за нейното изпълнение;

[...]“.

29 Член 2 от посочения делегиран регламент, озаглавен „Общи изисквания за установяване на идентичността“, предвижда в параграф 1, първа алинея:

„С оглед прилагането на мерките за сигурност, посочени в член 1, букви а) и б), доставчиците на платежни услуги трябва да разполагат с действащи механизми за мониторинг на операциите, които им дават възможност да откриват неразрешените платежни операции или платежните операции с цел измама“.

30 Член 11 от посочения делегиран регламент, озаглавен „Безконтактни плащания на терминални устройства ПОС“, гласи следното:

„На доставчиците на платежни услуги е разрешено да не прилагат задълбочено установяване на идентичността на клиента при спазване на изискванията, определени в член 2, когато платецът инициира безконтактна електронна платежна операция, ако са изпълнени следните условия:

- а) индивидуалната стойност на безконтактната електронна платежна операция не надвишава 50 EUR; както и
- б) кумулативната стойност на предишните безконтактни електронни платежни операции, инициирани чрез платежен инструмент с безконтактна функция от датата на последното прилагане на задълбочено установяване на идентичността на клиента, не надвишава 150 EUR; или
- в) броят на последователните безконтактни електронни платежни операции, инициирани чрез платежен инструмент с безконтактна функция от момента на последното прилагане на задълбочено установяване на идентичността на клиента, не надвишава пет операции“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

31 VKI е сдружение, установено в Австрия, което в съответствие с австрийското законодателство има право да действа по съдебен ред в защита на интересите на потребителите.

32 DenizBank е банкова институция, осъществяваща дейност на територията на Австрия. В отношенията си с клиентите това дружество прилага общи условия, включително за използването на банкови карти с функцията NFC. Тази функция, която се активира автоматично при първото използване на картата от клиента, позволява еднократно плащане на малки суми до 25 EUR без въвеждане на картата в платежен терминал и без да се налага въвеждане на персонален идентификационен номер (наричан по-нататък „PIN код“) на касите, които разполагат със съответното оборудване. За сметка на това плащането на по-високи суми изисква установяване на идентичността с PIN код.

33 Съдържанието на релевантните по настоящото дело клаузи от общите условия може да се обобщи по следния начин:

- клауза 14 предвижда по-конкретно, че предложението за изменение на общите условия относно дебитните карти се отправя до клиента най-късно два месеца преди предвидената дата за влизането му в сила и изменението се счита за прието от клиента освен в случай на изрично възражение до тази дата с възможност за безплатно прекратяване на разположение на клиента, притежаващ качеството на потребител, за която трябва да бъде информиран в предложението за изменение, изпратено му от DenizBank,
- клауза 15 гласи, че DenizBank не е задължена да доказва, че плащанията на малки суми без въвеждане на персонален код, тоест посредством функцията NFC, са били разрешени, нито че тези операции не са били засегнати от технически или друг недостатък,
- клауза 16 освобождава DenizBank от отговорност и всякакви задължения за възстановяване на суми, в случай че такива платежни операции не са били разрешени от титуляря на картата,
- клауза 17 предвижда, че титулярят на банковата сметка носи риска от злоупотреба с неговата карта за плащанията от посочения вид,

- клауза 18 посочва, че в случай на загуба на фактическа власт над платежната карта в резултат например от загуба или кражба е технически невъзможно блокиране на картата за плащанията на малки суми и че дори след блокиране такива плащания все още могат да се правят общо до 75 EUR, без да подлежат на възстановяване от DenizBank,
 - клауза 19 предвижда, че разпоредбите относно картовите услуги по принцип се прилагат и за плащанията на малки суми.
- 34 С молба от 9 август 2016 г. VKI предявява иск за преустановяване на нарушение пред Handelsgericht Wien (Търговски съд Виена, Австрия) с налагането на забрана за използване на шестте посочени клаузи от DenizBank поради тяхната нищожност. В своя защита DenizBank възразява, че клауза 14 е правомерна и следва различните платежни функции на картите, разполагащи с функцията NFC, да се преценяват самостоятелно.
- 35 С решение от 28 април 2017 г. първоинстанционният съд уважава иска на VKI. Той постановява, че клауза 14 е силно увреждаща и функцията NFC не попада под действието на дерогационните разпоредби, предвидени за платежните инструменти за малки суми, тъй като картата може да се използва и за други видове плащания и функцията NFC сама по себе си не може да се счита за платежен инструмент.
- 36 С решение от 20 ноември 2017 г. Oberlandesgericht Wien (Върховен областен съд Виена, Австрия), постановено в рамките на въззивно производство, потвърждава частично постановеното в първоинстанционното производство решение. Този съд по-специално счита, че използването на функцията NFC не представлява използване на платежен инструмент, а наподобява операциите с кредитни карти по пощата или по телефона. В тази връзка той отбелязва, че функцията NFC се активира автоматично, за разлика от „електронния портфейл“, а картата, оборудвана да изпълнява тази функция, не е била анонимизирана, а едновременно персонализирана и обезопасена с помощта на код.
- 37 Запитващата юрисдикция, Oberster Gerichtshof (Върховен съд, Австрия), е сезирана с ревизионни жалби, подадени от VKI и от DenizBank против постановеното във въззивното производство решение.
- 38 Посочената юрисдикция сочи, първо, че многократно е постановявала, че обширно изменение на условията по рамков договор от страна на доставчик на платежни услуги не може да бъде предмет на мълчаливо приемане от клиента, каквото е произтичащото от клауза 14 от разглежданите в главното производство общи условия. Тя счита, че подобно изменение е в разрез с член 52, точка 6, буква а) и с член 54, параграф 1 от Директива 2015/2366, транспонирана дословно в австрийския правен ред с Zahlungsdienstegesetz 2018 (Закон за платежните услуги, 2018 г., BGBl. I, 17/2018), както и с целта за защита на потребителите, прогласена в съображение 63 от тази директива. Тя добавя, че според нея би следвало посочената клауза да бъде подложена на допълнителна проверка на основание Директива 93/13. Посочва, че нейната практика все пак е била обект на критика в част от австрийската доктрина, според която по-специално интересите на предприятията трябва да се съизмерят с тези на потребителите, за които впрочем подобно изменение би могло да бъде полезно.
- 39 Второ, позовавайки се на практиката на Съда, и по-специално на точки 33 и 35 от решение от 9 април 2014 г., T-Mobile Austria (C-616/11, EU:C:2014:242), запитващата юрисдикция счита, че даването на платежно нареждане чрез използването на функцията NFC на банкова карта, свързана с определена банкова сметка, би могло да представлява неперсонализиран „набор от процедури“ и следователно „платежен инструмент“ по смисъла на член 4, точка 14 от тази директива.

- 40 Ако това е така, тя иска да установи, трето, дали плащане, извършено посредством функцията NFC на такава персонализирана карта, може да се счита за „анонимно“ използване на платежен инструмент по смисъла на член 63, параграф 1, буква б) от Директива 2015/2366, или пък тази квалификация е налице само когато плащането е извършено едновременно посредством карта, несвързана с индивидуализирана сметка, и без никакъв друг елемент на установяване на идентичността, каквито са дефинираните в член 4, точки 29 и 30 от тази директива.
- 41 Четвърто, запитващата юрисдикция по същество се пита дали доставчик на платежни услуги, който желае да се ползва от дерогацията, предвидена в член 63, параграф 1 буква а) от Директива 2015/2366, трябва да докаже, че с оглед на най-новите налични научни познания платежният инструмент не може да бъде блокиран или не може да се възпрепятства по-нататъшното му използване. Посочената юрисдикция се произнася в полза на утвърдителен отговор от перспективата на защитата на потребителите и с оглед на това, че посоченият доставчик отговаря за мерките за сигурност, видно от съображение 91 от Директива 2015/2366. Тя уточнява, че в случая DenizBank не оспорва твърдението на VKI, че подобно блокиране е технически неосъществимо.
- 42 При тези условия Oberster Gerichtshof (Върховен съд) решава да спре производството по делото и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Следва ли член 52, точка 6, буква а) във връзка с член 54, параграф 1 от Директива [2015/2366], съгласно който ползвателят на платежни услуги се счита за приел предложените изменения в договорните условия, освен ако преди предложената дата за влизането им в сила е уведомил доставчика на платежни услуги, че не приема тези изменения, да се тълкува в смисъл, че мълчаливо съгласие на потребителя може да се уговаря без никакво ограничение по отношение на всички възможни договорни условия?
- 2) а) Следва ли член 4, точка 14 от Директива 2015/2366 да се тълкува в смисъл, че функцията NFC на персонализирана многофункционална банкова карта, с която се извършват плащания на ниска стойност от свързаната с картата банкова сметка на клиента, е платежен инструмент?
б) При утвърдителен отговор на въпрос 2а:
- Следва ли член 63, параграф 1, буква б) от Директива 2015/2366, уреждащ дерогация за платежни инструменти с ниска стойност и електронни пари, да се тълкува в смисъл, че безконтактното плащане на ниска стойност чрез използване на функцията NFC на персонализирана многофункционална банкова карта следва да се счита за анонимно използване на платежния инструмент по смисъла на дерогацията?
- 3) Следва ли член 63, параграф 1, буква [а]) от Директива 2015/2366 да се тълкува в смисъл, че доставчикът на платежни услуги може да се позовава на тази дерогация само когато може да бъде установено, че с оглед на обективното равнище на развитие на техниката платежният инструмент не може да бъде блокиран или не е възможно да се предотврати по-нататъшното му използване?“.
- 43 На 26 ноември 2019 г., в приложение на член 101 от своя Процедурен правилник, Съдът изпрати на запитващата юрисдикция искане за разяснения, като я покани да уточни причините, поради които следва да се счита, че Директива 2015/2366, както и австрийското законодателство за нейното транспониране се прилагат *ratione temporis* в спора по главното производство, въпреки че първоначалният иск е предявен от VKI на 9 август 2016 г., към която дата все още е в сила Директива 2007/64, чиято отмяна настъпва на 13 януари 2018 г.

- 44 В отговора си, постъпил в секретариата на Съда на 24 януари 2020 г., запитващата юрисдикция уточнява, че тъй като е била сезирана с иск за налагане на забрана за използване в бъдеще на договорните клаузи, предмет на спор в главното производство, тя ще трябва да прецени законосъобразността на същите с оглед не само на действащите към момента на предявяване на иска разпоредби, но и на разпоредбите, приложими след отмяната на Директива 2007/64.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

- 45 С първия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 52, точка 6, буква а) от Директива 2015/2366 във връзка с член 54, параграф 1 от същата трябва да се тълкува в смисъл, че доставчик на платежни услуги, който е сключил рамков договор с ползвател на тези услуги, може да уговори с последния, че същият ще се презумира, че е приел изменение в техния рамков договор при предвидените в тези разпоредби условия, включително когато ползвателят притежава качеството на потребител и независимо от вида на договорните клаузи, обхванати от презумпцията.
- 46 Съгласно член 52, точка 6, буква а) от Директива 2015/2366 държавите членки трябва да гарантират, че ако е уговорено между страните по рамковия договор, на ползвателя на платежни услуги се предоставя информация, че той ще се счита за приел измененията в условията по този договор, предложени от доставчика на тези услуги в съответствие с член 54, параграф 1 от посочената директива, освен ако е уведомил въпросния доставчик, че не приема съответните изменения, преди датата, на която е предвидено те да влязат в сила.
- 47 Трябва да се отбележи, че презумпцията за мълчаливо приемане от ползвателя на платежни услуги, чието прилагане е уговорено с доставчика на тези услуги, се отнася, видно от посочените разпоредби, само до „измененията“ в условията на рамковия договор, тоест до промени, които не засягат условията на рамковия договор в такава степен, че предложението на доставчика всъщност би представлявало сключване на нов договор. Националната юрисдикция, сезирана със спор относно подобно мълчаливо приемане, следва да провери дали последно посоченото изискване е правилно изпълнено.
- 48 За сметка на това текстът на член 52, точка 6, буква а) от Директива 2015/2366 във връзка с член 54, параграф 1 от нея не съдържа никакво уточнение относно качеството на ползвателя на платежни услуги, посочено в първия въпрос. Когато качеството „потребител“ по смисъла на член 4, точка 20 от тази директива е определящо обстоятелство, нейните разпоредби уточняват това изрично, както например в член 38 от нея.
- 49 От това следва, че член 52, точка 6, буква а) от Директива 2015/2366 се прилага както за ползватели на платежни услуги, които притежават качеството на потребители, така и за ползватели, които не притежават това качество.
- 50 Освен това от текста на споменатия член 52, точка 6, буква а) във връзка с текста на посочения член 54, параграф 1, втора алинея следва, че първата разпоредба има само за цел да формулира изисквания във връзка с предоставянето на предварителна информация, а не да определя съдържанието на измененията в рамковия договор, които могат да се приемат мълчаливо, тъй като посочените разпоредби само признават възможността за такива изменения и налагат пълна прозрачност във връзка с тях, без да дефинират същността им.
- 51 Този извод се потвърждава от систематичното тълкуване на член 52, точка 6, буква а) от Директива 2015/2366 във връзка с член 54, параграф 1 от нея.

- 52 Действително, споменатият член 52, озаглавен „Информация и условия“, както и споменатият член 54, озаглавен „Изменения в условията на рамковия договор“, се съдържат в глава 3 от Директива 2015/2366 относно платежните операции, обхванати от рамков договор, която е част от дял III от същата, озаглавен „Прозрачност на условията и изискванията за предоставяне на информация относно платежните услуги“. От това следва, че споменатите членове 52 и 54 имат за цел да уредят единствено условията и информацията, които доставчикът на платежни услуги е длъжен да предостави на ползвателя на своите услуги, а не да определят съдържанието на насрещните задължения, които посочените лица имат право да поемат по силата на договор, тъй като това съдържание се урежда от дял IV от тази директива, озаглавен „Права и задължения във връзка с предоставянето и използването на платежни услуги“.
- 53 В допълнение, член 42 от Директива 2015/2366, който се съдържа също в дял III от нея и е озаглавен „Дерогация от изискванията за предоставяне на информация за платежни инструменти с ниска стойност и за електронни пари“, посочва ясно, че членове 52 и 54 се отнасят до информацията във връзка с платежните услуги, която трябва да се осигури от техния доставчик, освен в случай на изрично разрешена дерогация.
- 54 Освен това член 51 от тази директива уточнява, че информацията и условията, посочени в член 52 от нея, трябва да се осигури от доставчика на платежни услуги на траен носител и в ясен и достъпен формат, в разумен срок преди обвързването на ползвателя на платежни услуги с рамков договор или предложение, за да се даде възможност на ползвателя да вземе напълно информирано решение, както следва от съображение 54 от посочената директива.
- 55 Всички изложени съображения не са в разрез с телеологическото тълкуване на член 52, точка 6, буква а) от Директива 2015/2366 във връзка с член 54, параграф 1 от нея.
- 56 Действително, както отбелязват запитващата юрисдикция и VKI, съображение 63 от тази директива гласи, че „[з]а да осигурят високо ниво на защита на потребителите, държавите членки следва да могат, в интерес на потребителя, да запазят или да въведат ограничения или забрани за едностранни изменения в условията на рамков договор, например ако няма оправдана причина за подобно изменение“.
- 57 Независимо от това, от член 107 от Директива 2015/2366 следва, че разпоредбите на член 52, точка 6, буква а) и член 54, параграф 1 от нея имат за цел постигане на пълна хармонизация в урежданата от тях област, а именно, видно от текста им, в областта на предварителната информация относно мълчаливото приемане на изменения в рамков договор в случай на съгласие между страните в този смисъл, както и че нито държавите членки, нито доставчиците на такива услуги могат да ги дерогират, освен ако тези доставчици биха решили да предоставят по-благоприятни условия на ползвателите на техните услуги.
- 58 Поради това член 52, точка 6, буква а) във връзка с член 54, параграф 1 от Директива 2015/2366, с оглед на съображение 63 от нея, не би могъл да се тълкува в смисъл, че въвежда ограничения, свързани било с качеството на ползвателя, било с вида на договорните клаузи, за които могат да се отнасят такива споразумения за приемани мълчаливо изменения.
- 59 Същевременно, в съответствие с трайната съдебна практика в рамките на въведеното с член 267 ДФЕС производство за сътрудничество с националните юрисдикции задача на Съда е да даде на националния съд полезен отговор, който да му позволи да реши спора, с който е сезиран. В това отношение Съдът може да изведе от цялата информация, предоставена от запитващата юрисдикция, и по-специално от мотивите на акта за преюдициално запитване, нормите и принципите на правото на Съюза, които изискват тълкуване предвид предмета на спора в главното производство, дори тези разпоредби да не са изрично посочени във въпросите,

отправени до него от споменатата юрисдикция (вж. по-специално решения от 19 декември 2019 г., *Airbnb Ireland*, C-390/18, EU:C:2019:1112, т. 36 и от 12 март 2020 г., *Caisse d'assurance retraite et de la santé au travail d'Alsace-Moselle*, C-769/18, EU:C:2020:203, т. 39 и 40).

- 60 В случая в мотивите на своя акт запитващата юрисдикция правилно установява връзка между клауза 14 от общите условия, предмет на главното производство, чието съдържание е изложено в точка 33 от настоящото решение, и разпоредбите на Директива 93/13 относно неравноправните клаузи, съдържащи се в потребителските договори. Освен това посочената юрисдикция счита, че на практика спорната клауза може да доведе до едностранно изменение на рамковия договор посредством презумпцията за приемане, предвидена в него, тъй като ползвателите на платежни услуги не биха анализирали достатъчно добре последиците от подобни клаузи.
- 61 В тази връзка следва да се констатира, че що се отнася до ползвателите на платежни услуги, притежаващи качеството „потребител“ по смисъла на член 2 от Директива 93/13, нейните разпоредби уреждат контрола относно неравноправния характер на клауза, предвиждаща мълчаливото приемане на изменения в рамков договор, каквато е разглежданата в главното производство.
- 62 Действително, от разпоредбите на Директива 2015/2366, в светлината по-конкретно на съображение 55 от нея, е видно, че продължават да се прилагат други текстове от правото на Съюза относно защитата на потребителите, като например Директива 2011/83. Вследствие от това, когато ползвателят на платежни услуги притежава качеството на потребител, Директива 2015/2366 може да се прилага едновременно с Директива 93/13, изменена с Директива 2011/83, и следователно без да се засягат мерките, взети от държавите членки за транспониране на последната, която в урежданата от нея област осъществява само минимална хармонизация и поради това допуска приемането или запазването на по-строги национални мерки, съвместими с Договора, за да се осигури по-високо ниво на защита на потребителите (вж. в този смисъл решение от 2 април 2020 г., *Condominio di Milano, via Meda*, C-329/19, EU:C:2020:263, т. 33).
- 63 В този смисъл член 3, параграф 1 от Директива 93/13 определя степента, в която клауза, съдържаща се в договор, сключен между потребител и продавач или доставчик, може да се обяви за неравноправна. Параграф 3 от посочения член 3 препраща към приложението към тази директива, съдържащо примерен списък с такива клаузи, сред които в точка 1, буква й) от приложението фигурират „условия[та], които имат за предмет или резултат даване право на продавача или доставчика да изменя едностранно условията по договора без основателна причина, ко[я]то е посочен[а] в самия договор“. Освен това член 6, параграф 1 от Директива 93/13 предвижда, че неравноправната клауза по смисъла на тази директива не обвързва потребителя при условията на приложимото национално право. Член 8 от същата директива уточнява, че в областта, уреждана от нея, държавите членки могат да приемат или да запазят в сила разпоредби, защитаващи в по-голяма степен потребителя, отколкото предвидените в нея, стига да са в съответствие с Договора.
- 64 Следователно запитващата юрисдикция следва да провери дали клауза 14 от общите условия, отнасяща се до мълчаливите изменения в рамков договор, сключен с потребители, която е предмет на разглеждане в главното производство, се отличава с неравноправен характер или не, и евентуално да изведе последиците от подобна неправомерност на посочената клауза с оглед на разпоредбите на Директива 93/13, а не с оглед на член 52, точка 6, буква а) от Директива 2015/2366 във връзка с член 54, параграф 1 от нея.

- 65 В това отношение следва да се припомни, че във връзка с клаузите от общите договорни условия, които дават възможност за едностранна корекция на договорите, Съдът е постановил, че те трябва да отговарят на изискванията за добросъвестност, балансираност и прозрачност, залегнали в Директива 93/13 (вж. в този смисъл решение от 21 март 2013 г., RWE Vertrieb, C-92/11, EU:C:2013:180, т. 47).
- 66 Поради това на първия въпрос следва да се отговори, че член 52, точка 6, буква а) от Директива 2015/2366 във връзка с член 54, параграф 1 от нея трябва да се тълкува в смисъл, че той урежда информацията и условията, които следва да предостави доставчикът на платежни услуги, желаещ да уговори с ползвателя на своите услуги презумпция за приемане относно измененията, в съответствие с реда и условията, предвидени в тези разпоредби, на рамковия договор, сключен между тях, но не предвижда ограничения относно качеството на ползвателя или вида договорни клаузи, които могат да бъдат предмет на такова споразумение, без обаче да засяга възможността за контрол на неравноправния характер на тези клаузи с оглед на разпоредбите на Директива 93/13, когато ползвателят притежава качеството на потребител.

По буква а) от втория въпрос

- 67 С буква а) от втория въпрос запитващата юрисдикция иска да установи дали член 4, точка 14 от Директива 2015/2366 трябва да се тълкува в смисъл, че функцията NFC, която персонализирана многофункционална банкова карта е оборудвана да осъществява и която позволява извършване на плащания на малки суми от свързаната с тази карта банкова сметка, представлява „платен инструмент“ съгласно определението в тази разпоредба.
- 68 Съгласно член 4, точка 14 от Директива 2015/2366 понятието „платежен инструмент“ за целите на прилагането на тази директива означава „персонализирано(и) устройство(а) и/или набор от процедури, уговорени между ползвателя на платежни услуги и доставчика на платежни услуги и използвани с цел даване на платежно нареждане“.
- 69 Съдържащ еквивалентен по смисъл текст, член 4, точка 23 от Директива 2007/64 е определял понятието „платежен инструмент“ за целите на прилагането на тази директива като „персонализирано(и) устройство(ва) и/или набор от процедури, договорени между ползвателя на платежни услуги и доставчика на платежни услуги и използвани от ползвателя на платежни услуги с цел подаване на платежно нареждане“.
- 70 В тази връзка следва да се отбележи, че в точка 31 от решение от 9 април 2014 г., T-Mobile Austria (C-616/11, EU:C:2014:242), отнасящо се до тълкуването на член 4, точка 23 от Директива 2007/64, Съдът най-напред отбелязва наличието на известна разлика между текстовете на тази разпоредба на различните езици, що се отнася до използването на прилагателното „персонализиран“ във връзка с израза „устройство(а)“ и/или с израза „набор от процедури“ в различните посочени текстове. След това, в точка 32 от споменатото решение Съдът припомня постоянната практика, съгласно която, от една страна, разпоредбите от правото на Съюза трябва да се тълкуват и прилагат по еднакъв начин с оглед на текстовете им на всички езици на Европейския съюз и от друга страна, в случай на несъответствие между текстовете на дадена разпоредба на Съюза на различните езици въпросната разпоредба трябва да се тълкува в зависимост от общата структура и целите на правната уредба, от която тя е част. Накрая, в точка 33 от споменатото решение Съдът приема, че за да бъде квалифициран като „персонализиран“ по смисъла на тази разпоредба, платежният инструмент трябва да позволява на доставчика на платежните услуги да провери дали платежното нареждане е направено по искане на овластен за целта ползвател.

- 71 В точки 34 и 35 от същото решение Съдът счита също, че от наличието на неперсонализирани платежни инструменти като изрично посочените в член 53 от тази директива, станал член 63 от Директива 2015/2366, неизбежно следва, че понятието „платежен инструмент“, определено в споменатия член 4, точка 23, може да включва набор от неперсонализирани процедури, договорени между ползвателя и доставчика на платежните услуги и които ползвателят използва, за да нареди плащане.
- 72 С оглед на това определение на понятието „платежен инструмент“ по смисъла на член 4, точка 23 от Директива 2007/64, станал член 4, точка 14 от Директива 2015/2366, следва да се отговори на буква а) от втория въпрос, поставен по настоящото дело от запитващата юрисдикция.
- 73 В случая посочената юрисдикция основателно счита, че от съдебната практика, цитирана в точки 70 и 71 от настоящото решение, следва, че функцията NFC на многофункционална банкова карта, свързана с лична банкова сметка, каквато е разглежданата в главното производство, не представлява „персонализирано устройство“ по смисъла на първата хипотеза съгласно член 4, точка 14 от Директива 2015/2366, тъй като използването на споменатата функция само по себе си не позволява на доставчика на платежни услуги да провери, че нареждането за плащане е дадено от оправомощен за целта ползвател, за разлика от останалите функции на тази карта, които изискват използването на персонализирани средства за сигурност като PIN код или подпис.
- 74 Следователно запитващата юрисдикция иска да установи дали използването на функцията NFC може само по себе си да представлява „набор от“ неперсонализирани „процедури“ по смисъла на втората хипотеза по член 4, точка 14 от Директива 2015/2366, а следователно и „платежен инструмент“ за целите на прилагането на тази директива.
- 75 Както посочва генералният адвокат в точки 37—40 от своето заключение, използването на функцията NFC на банкова карта, свързана с лична банкова сметка, представлява набор от неперсонализирани процедури, който трябва да е бил уговорен между ползвателя и доставчика на платежни услуги и се използва за даване на платежно нареждане, поради което тази функция представлява „платежен инструмент“ по смисъла на член 4, точка 14, втора хипотеза от Директива 2015/2366.
- 76 Действително, от предоставените на Съда материали по делото е видно, че след активиране на функцията NFC от титуляря на банковата сметка, свързана с такава карта, по силата на договора, сключен между доставчика на платежни услуги и този ползвател, тази функция може да се използва от всяко лице, което държи картата, за плащане на малки суми от тази сметка в рамките на разрешения от споменатия договор лимит, без да се налага използването на персонализирани средства за сигурност, свойствени за титуляря на съответната сметка, за целите на „установяване на идентичността“ или на „задълбочено установяване на идентичността“ при нареждане за плащане по смисъла на член 4, точки 29—31 от тази директива.
- 77 Следва да се уточни, че с оглед на спецификите си функцията NFC е правно отделима от останалите функции, които е оборудвана да осъществява поддържащата я банкова карта, които от своя страна изискват използването на персонализирани средства за сигурност, по-специално за заплащането на суми, надвишаващи определения за използването на функцията NFC лимит. Поради това, разглеждана самостоятелно, последната може да се квалифицира като платежен инструмент по смисъла на член 4, точка 14 от Директива 2015/2366 и да попадне в нейното предметно приложно поле.

- 78 Такова тълкуване може да допринесе за постигане на целите, преследвани от Директива 2015/2366, тъй като пряката приложимост на поставените от нея изисквания по отношение на функцията на NFC благоприятства не само развитието на това ново средство за плащане при условията на справедлива конкуренция между доставчиците на платежни услуги, а и защитата на ползвателите на тези услуги, и по-конкретно на онези от тях, които притежават качеството „потребители“, в съответствие с насоките, съдържащи се в преамбюла на тази директива, и по-специално в съображение 6.
- 79 Следователно на буква а) от втория въпрос следва да се отговори, че член 4, точка 14 от Директива 2015/2366 трябва да се тълкува в смисъл, че функцията NFC, която персонализираната многофункционална банкова карта е оборудвана да осъществява и която позволява извършване на плащания на малки суми от свързаната с тази карта банкова сметка, представлява „плажен инструмент“ съгласно определението в тази разпоредба.

По буква б) от втория въпрос

- 80 С буква б) от втория въпрос запитващата юрисдикция иска да установи дали член 63, параграф 1, буква б) от Директива 2015/2366 трябва да се тълкува в смисъл, че безконтактното плащане на сума с ниска стойност посредством функцията NFC на персонализирана многофункционална банкова карта представлява „анонимно“ използване на разглеждания платежен инструмент по смисъла на тази дерогираща разпоредба.
- 81 По силата на член 63, параграф 1, буква б) от Директива 2015/2366 във връзка с платежни инструменти с ниска стойност, дефинирани във въвеждащото изречение на посочения параграф, доставчикът на платежни услуги може да уговори с ползвателя на своите услуги, че ще дерогират разпоредбите, изброени в споменатата буква б), когато „платежният инструмент се използва анонимно“ или когато „доставчикът на платежни услуги не е в състояние да докаже по други причини, присъщи на платежния инструмент, че платежната операция е била разрешена“.
- 82 Съдът отбелязва, че от член 53, параграф 1, буква б) от Директива 2007/64, станал член 63, параграф 1, буква б) от Директива 2015/2366, следва, че някои платежни инструменти се използват анонимно и в тези случаи доставчиците на платежни услуги не са длъжни да доказват, че в хипотезата, посочена в член 59 от първата посочена директива, станал член 72 от втората посочена директива, автентичността на съответната платежна транзакция е установена (решение от 9 април 2014 г., T-Mobile Austria, C-616/11, EU:C:2014:242, т. 34).
- 83 По-точно член 63, параграф 1, буква б) от Директива 2015/2366 позволява на доставчика на платежни услуги и на ползвателя на неговите услуги да дерогират по договорен път, първо — член 72 от тази директива, който задължава доставчика да докаже разрешаването и изпълнението на платежните операции, второ — член 73 от нея, който въвежда принципа на отговорност на доставчика при неразрешени платежни операции, и трето — член 74, параграфи 1 и 3 от споменатата директива, който частично дерогира споменатия принцип, като предвижда до каква степен платецът може да бъде задължаван да понася щети в размер до 50 EUR, свързани с такива операции, извън случаите след извършено уведомление на доставчика за загуба, кражба или незаконно присвояване на платежния инструмент.
- 84 Следва да се подчертае че с оглед на дерогиращия характер на член 63, параграф 1, буква б) от тази директива, той трябва да се тълкува стриктно.
- 85 Както отбелязват запитващата юрисдикция и Комисията, от текста на споменатия член 63, параграф 1, буква б) във връзка с упоменатите в него разпоредби следва, че двете хипотези, в които е възможно да се приложи предвидената в него дерогация, притежават общата

характеристика, изразяваща се в обективна невъзможност на доставчика на платежни услуги да установи надлежното разрешаване на платежна операция било поради „анонимното“ използване на съответния платежен инструмент, било поради „други причини, присъщи на [последния]“.

- 86 В случая, по въпроса дали плащане, извършено посредством функцията NFC на персонализирана многофункционална банкова карта, може да се квалифицира като „анонимно“ използване по смисъла на член 63, параграф 1, буква б) от Директива 2015/2366, следва да се имат предвид следните обстоятелства.
- 87 От една страна, разглежданата карта се нарича „персонализирана“, тъй като е свързана с банковата сметка на определен клиент, тоест „платеца“ съгласно определението в член 4, точка 8 от тази директива, и тъй като след плащане посредством функцията NFC въпросната сметка се задължава. От друга страна, плащане от този вид, ограничено до суми с ниска стойност, изисква единствено държането на тази карта след активиране на въпросната функция от клиента, а не установяване на идентичността посредством използването на персонализирани средства за сигурност като PIN код или подпис. От последното следва, че всяко лице с достъп до посочената карта може да извърши такова плащане до разрешения лимит, включително без съгласието на титуляря на сметката, в случай на загуба, кражба или незаконно присвояване на картата.
- 88 В тази връзка трябва да се направи разграничение между идентифицирането на титуляря на задължената сметка, което произтича пряко от персонализацията на съответната карта, и разрешението за плащане, евентуално дадено от този титуляр, което не може да се установи само с използването на картата, когато разглежданото плащане е направено посредством функцията NFC. Действително, съгласието на титуляря за такова плащане не би могло да се изведе от самото физическо държане на оборудваната да осъществява тази функция карта.
- 89 Следователно използването на функцията NFC за плащане на малки суми представлява „анонимно“ използване по смисъла на член 63, параграф 1, буква б) от тази директива, въпреки че оборудваната да осъществява тази функция карта е свързана с банковата сметка на определен клиент. Действително, в такъв случай доставчикът на платежни услуги е в обективна невъзможност да идентифицира лицето, което е платило с това средство, и следователно да провери или докаже, че операцията е била надлежно разрешена от титуляря на сметката.
- 90 Както сочи DenizBank, това тълкуване се потвърждава от целите на Директива 2015/2366, а именно да се даде „възможност за разработването на лесни за ползване и достъпни средства за плащания с ниско ниво на риск, например безконтактни плащания с ниска стойност на местата за продажба“, видно от съображение 96 от нея, и да се „позвол[и] новите средства на плащане да достигнат до по-широк пазар и [да се] осигур[и] високо ниво на защита на потребителите при използването на тези платежни услуги“, както предвижда съображение 6 от тази директива. Също така съображение 81 от нея посочва, че „[п]латежните инструменти с ниска стойност следва да представляват евтина и лесна за използване алтернатива за стоки и услуги с ниска цена и не следва да бъдат обременени с прекомерни изисквания“, като същевременно уточнява, че „ползвателите на платежни услуги следва да се ползват от подходяща защита“. Всъщност, в интерес не само на доставчика на платежни услуги, но и на неговия клиент е да разполага, доколкото последният желае това и продължава да се ползва с достатъчна защита, с новаторски, бързи и лесни за използване средства за плащане, каквато е функцията NFC.
- 91 Освен това посоченото тълкуване на член 63, параграф 1, буква б) от Директива 2015/2366 е в съответствие със систематиката на тази директива, тъй като с оглед на установените от нея правила трябва да се счита, че клиент, избрал да се ползва от опростен платежен инструмент, който не изисква идентификация за плащанията с ниска стойност, какъвто е функцията NFC, е приел евентуално да бъде изложен на въздействието на договорно установените ограничения на отговорността на доставчика, които са разрешени по силата на тази разпоредба.

- 92 Действително, като ограничава размера на финансовите щети, както личи от въвеждащото изречение на споменатия параграф 1, които клиентът евентуално трябва да поеме, законодателят на Съюза позволява, в съответствие с членовете от Директивата, разгледани във връзка с цитираните в точка 90 от настоящото решение съображения, постигането на равновесие между предимствата и рисковете, произтичащи от подобен инструмент, по-конкретно за клиенти, притежаващи качеството на потребители.
- 93 С оглед на това на буква б) от втория въпрос следва да се отговори, че член 63, параграф 1, буква б) от Директива 2015/2366 трябва да се тълкува в смисъл, че безконтактното плащане на сума с ниска стойност посредством функцията NFC на персонализирана многофункционална банкова карта представлява „анонимно“ използване на разглеждания платежен инструмент по смисъла на тази дерогираща разпоредба.

По третия въпрос

- 94 С третия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 63, параграф 1, буква а) от Директива 2015/2366 трябва да се тълкува в смисъл, че доставчик на платежни услуги, който възнамерява да се ползва от дерогацията, предвидена в тази разпоредба, може да се ограничи с твърдението, че е невъзможно да се блокира съответният платежен инструмент или да се предотврати по-нататъшното му използване, при положение че с оглед на обективното състояние на наличните технически познания подобна невъзможност не може да бъде установена.
- 95 Съгласно член 63, параграф 1, буква а) от Директива 2015/2366 във връзка с платежни инструменти с ниска стойност, дефинирани във въвеждащото изречение на посочения параграф, доставчикът на платежни услуги може да уговори с ползвателя на своите услуги, че ще бъдат освободени от някои техни насрещни задължения, а именно произтичащите от разпоредбите, изброени във въпросната буква а), „ако платежният инструмент“, предмет на сключения от тях рамков договор, „не може да бъде блокиран“ или „не е възможно да се предотврати по-нататъшното [...] използване [на този инструмент]“.
- 96 От текста на член 63, параграф 1, буква а) следва ясно, че прилагането на дерогационния режим, предвиден в тази разпоредба, зависи от констатацията за присъща на въпросния платежен инструмент невъзможност за неговото блокиране или за предотвратяване на последващото му използване.
- 97 Също така член 53, параграф 1, буква а) от Директива 2007/64, на който отговаря член 63, параграф 1, буква а) от Директива 2015/2366, е предвиждал, че въведената от него дерогация се прилага в конкретната хипотеза, при която „платежният инструмент не позволява блокиране или предотвратяване на по-нататъшното му използване“.
- 98 Следователно доставчик на платежни услуги, който желае да се възползва от възможността, предоставена от член 63, параграф 1, буква а) от Директива 2015/2366, не би могъл да се задоволи да упомене в рамковия договор относно съответния платежен инструмент, че е в невъзможност да блокира този инструмент или да предотврати по-нататъшното му използване, за да се освободи от собствените си задължения. Този доставчик трябва да установи, за което носи доказателствена тежест в случай на спор, че посоченият инструмент не позволява по никакъв начин, поради технически причини, да се извърши неговото блокиране или да се предотврати по-нататъшното му използване. Ако сезираната юрисдикция счете, че е имало материална възможност да се извърши такова блокиране или да се предотврати такова използване с оглед на обективното състояние на наличните технически познания, но доставчикът не е приложил тези познания, споменатият член 63, параграф 1, буква а) не би могъл да се приложи в полза на последния.

- 99 Това тълкуване на текста на член 63, параграф 1, буква а) от Директива 2015/2366 се потвърждава както от систематичното, така и от телеологическото тълкуване на посочената разпоредба.
- 100 Що се отнася до систематиката на Директива 2015/2366, следва да се припомни, че член 63, параграф 1, буква а) от нея позволява на доставчика на платежни услуги и на ползвателя на неговите услуги по договорно установен път да дерогират прилагането на задълженията, произтичащи, първо — от член 69, параграф 1, буква б) от тази директива, който задължава ползвателя да уведомява без неоснователно забавяне доставчика относно загуба, кражба, присвояване или неразрешена употреба на съответния платежен инструмент, второ — от член 70, параграф 1, букви в) и г) от нея, който налага на доставчика задължението да предостави на ползвателя способности за безплатно извършване на това уведомление или да поиска деблокиране на посочения инструмент, както и трето — от член 74, параграф 3 от тази директива, който освобождава платеца от финансовите последици, произтичащи от използването на загубен, откраднат или незаконно присвоен платежен инструмент, след като е извършил предвиденото уведомление, освен когато е действал с цел измама.
- 101 След като въвежда изключение от правилата, произтичащи от останалите разпоредби, упоменати в предходната точка, член 63, параграф 1, буква а) от Директива 2015/2366 трябва да се тълкува стриктно, поради което условията за прилагане на последната разпоредба не биха могли да се разглеждат по начин, водещ до отпадане на доказателствата тежест за лицето, което се позовава на това изключение, и следователно до неговото освобождаване от вредоносните последици, които могат да произтекат от прилагането на тези правила.
- 102 Във връзка с целите на Директива 2015/2366, по-специално от съображения 6, 53 и 63 от нея следва, че тя е насочена към защитата на ползвателите на платежни услуги, и по-конкретно към осигуряване на високо ниво на защита на онези от тях, които притежават качеството на потребители (вж. относно Директива 2007/64 решения от 25 януари 2017 г., BAWAG, C-375/15, EU:C:2017:38, т. 45 и от 2 април 2020 г., PrivatBank, C-480/18, EU:C:2020:274, т. 66).
- 103 Освен това съгласно съображение 91 от Директива 2015/2366 доставчиците на подобни услуги отговарят за мерките за сигурност, които трябва да бъдат пропорционални на рисковете, свързани с тези услуги, и по-конкретно са задължени да създадат рамка за смекчаване на рисковете и да поддържат ефективни процедури за управление на инциденти в съответствие с член 95 от тази директива. Макар съображение 96 от посочената директива донякъде да смекчава тези задължения във връзка с „безконтактни плащания с ниска стойност на местата за продажба“, то не поставя под съмнение принципа на отговорност на доставчиците на платежни услуги във връзка със сигурността, като посочва, че „в регулаторните технически стандарти следва да се конкретизират случаите на освобождаване от прилагането на изискванията за сигурност“, както предвижда член 98 от същата директива. В този смисъл членове 2 и 11 от Делегиран регламент 2018/389 във връзка със съображения 9 и 11 от него определят в каква степен посочените доставчици могат да се отклоняват от правилото за задълбочено установяване на идентичността по отношение на такива безконтактни плащания.
- 104 Както подчертава генералният адвокат в точки 60 и 61 от своето заключение, ако доставчик на платежни услуги може да се освободи от отговорност само с твърдението, че е в невъзможност да блокира платежния инструмент или да предотврати по-нататъшното му използване, той лесно би могъл с посредствена в техническо отношение оферта да възложи рисковете, свързани с неразрешените плащания, в тежест на ползвателя на неговите услуги. Подобно прехвърляне на тези рискове и на вредоносните последици, свързани с тях, не би съответствало нито на целта за защита на ползвателите на платежни услуги, и по-специално на потребителите, нито на правилото, че доставчиците на платежни услуги носят отговорност за вземането на подходящи мерки за сигурност — цел и правило, които са в основата на въведения с Директива 2015/2366 режим.

- 105 Така очертаното тълкуване на член 63, параграф 1, буква а) от Директива 2015/2366 не може да се постави под съмнение с доводите на DenizBank, че този извод би навредил на разработването на нови търговски модели в областта на платежните услуги във връзка с малки суми и би накърнил свободата на доставчиците да предлагат платежна карта, за която просто ще бъде обявено, че не може да бъде блокирана, независимо от причината за това. Всъщност тези доводи са в разрез не само с текста на посочената разпоредба, но и с общата систематика на Директивата и с целите на правната уредба, от която тази разпоредба е част.
- 106 С оглед на това на третия въпрос следва да се отговори, че член 63, параграф 1, буква а) от Директива 2015/2366 трябва да се тълкува в смисъл, че доставчик на платежни услуги, който възнамерява да се ползва от дерогацията, предвидена в тази разпоредба, не може да се ограничи с твърдението, че е невъзможно да се блокира съответният платежен инструмент или да се предотврати по-нататъшното му използване, при положение че с оглед на обективното състояние на наличните технически познания подобна невъзможност не може да бъде установена.

По ограничаването във времето на действието на настоящото решение

- 107 В писменото си становище DenizBank по същество иска от Съда да ограничи действието на своето решение във времето, по-конкретно ако приеме, че функцията NFC на персонализирана многофункционална банкова карта не съставлява „платежен инструмент“ по смисъла на член 4, точка 14 от Директива 2015/2366. В подкрепа на това искане то посочва значителните финансови последици, които съдебното решение би могло да породи, и факта, че засегнатите предприятия са имали оправдани правни очаквания за различно тълкуване.
- 108 В това отношение следва да се припомни, че в съответствие с постоянната съдебна практика единствено по изключение, въз основа на присъщия на правния ред на Съюза общ принцип на правна сигурност, Съдът може да ограничи възможността всяко заинтересовано лице да се позове на тълкувана от него разпоредба, за да оспори добросъвестно установени правоотношения. За да бъде наложено подобно ограничение, е необходимо да бъдат изпълнени два основни критерия, а именно добросъвестност на заинтересованите лица и риск от сериозни смущения (вж. по-специално решения от 10 юли 2019 г., WESTbahn Management, C-210/18, EU:C:2019:586, т. 45 и от 3 октомври 2019 г., Schuch-Ghannadan, C-274/18, EU:C:2019:828, т. 61 и цитираната съдебна практика).
- 109 Освен това трябва да се отбележи, че искането на DenizBank е отправено само в хипотезата, че Съдът би дал отрицателен отговор на буква а) от втория въпрос, която не е налице. При всички положения DenizBank не представя нищо конкретно и точно, от което да се установи основателността на искането му, тъй като единствено излага съображения от общ порядък.
- 110 Поради това няма основание действието на настоящото решение да бъде ограничено във времето.

По съдебните разноски

- 111 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

- 1) Член 52, точка 6, буква а) от Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 година за платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2009/110/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО, във връзка с член 54, параграф 1 от нея трябва да се тълкува в смисъл, че той урежда информацията и условията, които следва да предостави доставчикът на платежни услуги, желаещ да уговори с ползвателя на своите услуги презумпция за приемане относно измененията, в съответствие с реда и условията, предвидени в тези разпоредби, на рамковия договор, сключен между тях, но не предвижда ограничения относно качеството на ползвателя или вида договорни клаузи, които могат да бъдат предмет на такова споразумение, без обаче да засяга възможността за контрол на неравноправния характер на тези клаузи с оглед на разпоредбите на Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори, когато ползвателят притежава качеството на потребител.
- 2) Член 4, точка 14 от Директива 2015/2366 трябва да се тълкува в смисъл, че функцията за комуникация в близък обсег (*Near Field Communication*), която персонализирана многофункционална банкова карта е оборудвана да осъществява и която позволява извършване на плащания на малки суми от свързаната с тази карта банкова сметка, представлява „плажен инструмент“ съгласно определението в тази разпоредба.
- 3) Член 63, параграф 1, буква б) от Директива 2015/2366 трябва да се тълкува в смисъл, че безконтактното плащане на сума с ниска стойност посредством функцията за комуникация в близък обсег (*Near Field Communication*) на персонализирана многофункционална банкова карта представлява „анонимно“ използване на разглеждания платежен инструмент по смисъла на тази дерогираща разпоредба.
- 4) Член 63, параграф 1, буква а) от Директива 2015/2366 трябва да се тълкува в смисъл, че доставчик на платежни услуги, който възнамерява да се ползва от дерогацията, предвидена в тази разпоредба, не може да се ограничи с твърдението, че е невъзможно да се блокира съответният платежен инструмент или да се предотврати по-нататъшното му използване, при положение че с оглед на обективното състояние на наличните технически познания подобна невъзможност не може да бъде установена.

Подписи